

Kunst&Kultur

HØJSKOLEN VEJLE

2022-23

INDHOLDSFORTEGNELSE

4	MandagsHøjskolen
14	TirsdagsHøjskolen
20	OnsdagsHøjskolen
26	De store mestre (efterår)
28	De store mestre (forår)
30	Magtens ansigter
32	Myter og Mytens historie
34	Naturvidenskab
36	Årsfest
37	Årsmøde
38	Sensommerhøjskole
39	Sekretariat og bestyrelse

Tilmelding/betaling

på **WWW.KUNSTKULTURVEJLE.DK/TILMELDING/KONTAKT** (se bagsiden)

Mette Rosenkjær Christensen træffes på
mette@kunstkulturvejle.dk eller telefon 26 39 27 44
– bedst mandage mellem kl. 15-17.

MobilePay: 53291
Kontonummer: 1551 3231 722777
CVR.: 18 91 77 34

Velkommen i Kunst & KulturHøjskolen

Velkommen til en sæson uden Corona (!!!) og med fællessang, kaffe og samvær – sådan som vi kender det og som vi elsker det.

Igen i år kan vi præsentere et program, fyldt med store oplevelser.

Højskoledagene – mandage, tirsdage og onsdage.

Årsfest, foredragseftermiddage og kunstforedrag.

Højskoleophold rundt i Danmark. I 2023 på Mors Højskole.

Og som helt nyt 6 foredrag om Naturvidenskab – livestreaming fra Aarhus Universitet.

Årsmødet tirsdag d. 21. marts 2023.

Desværre må vi også sige farvel til hjerteblod.

Lørdagsbussen med Johs. Rahbek kører i garage lørdag d. 3. september. Et enestående eventyr slutter. Mere end 150 ture har Johs. arrangeret i hele Danmark, Slesvig og Skåne.

Utallige timer og kilometer for at være topforberedt hver eneste gang.

Tilbage i 2012 skriver Kärri Simonsen i VAF om Johs. og Lørdagsbussen: "Ikke alene er han en fremragende fortæller, men har også evnen til at skabe nogle enestående ture, hvor han formidler natur, litteratur, arkitektur, kultur i det hele taget... En af hemmelighederne bag den rullende "Højskoles" succes er et meget stort forarbejde, hvor Johs. Rahbek kører turene igennem på forhånd, søger oplysninger og har fortællingerne klar".

Rigtig mange har med lørdagsbussen lært Danmark bedre at kende.

Og så lige 60 aftenture og juleture til København og Flensborg.

Men nu slutter det. En kæmpe stor tak til Johs.

Alex Pedersen og Annette Hertz er stoppet i bestyrelsen. Alex har gennem flere år – godt assisteret af Annette – arrangeret vore operaforedrag og ikke mindst de mange operature. Et meget stort arbejde. Tak for det.

Desværre er det ikke lykkedes for os at finde afløsere. Så operaen er sat på pause.

Vi glæder os til at se jer alle.

Jørgen Ejlskov, forstander

*Gode venner er som stjerner.
Det er ikke altid, at man ser dem,
men man ved, de er der.*

– PETER PLYS

12. september

LEIF DAVIDSEN

Forfatter og journalist

Fra Lenin til Putin

Med udgangspunkt i sin nye historiske roman "Lenins bodyguard" fortæller Leif Davidsen om arven fra fortiden, der i den grad præger præsident Vladimir Putins Rusland, som torsdag den 24. februar 2022 indledte en angrebskrig mod nabolandet Ukraine.

Den russiske revolution i 1917 var i virkeligheden et statskup, hvor bolsjevikernes leder Vladimir Lenin overtog magten på ganske få dage. Efter en blodig borgerkrig, der kostede 15 millioner mennesker livet, dannede han i 1922 sovjetstaten, der stadig har stor indflydelse på det moderne Ruslands tænkning og handlemønstre. Kun afbrudt af ganske få år med demokrati går der en lige linje fra despoten Lenin til despoten Putin, der nu holder sit land i det jerngreb, vi kender fra netop Lenin og hans efterfølger Stalin.

Leif Davidsen trækker trådene op til nutidens Ruslands konfrontation med Vesten. Det er en tid, der minder uhyggeligt meget om tiden før Første Verdenskrig, hvor stormagterne nærmest søvngængeragtigt vaklede ind i krigen, som kom til at koste millioner af unge mænd livet i skyttegravene.

19. september

GEETI AMIRI

Forfatter, debattør og foredragsholder

Glansbilleder

Mønsterbryder, forfatter og debattør Geeti Amiri's foredrag tager udgangspunkt i hendes selvbiografi "Glansbilleder".

Amiri fortæller sin personlige historie om, hvordan hun brød ud af sit liv som afghansk kvinde og skabte en tilværelse som dansk kvinde. Om hendes splittelse mellem de to kulturer og kultursammenstødet, hun oplevede, da hun flygtede fra Afghanistan til Danmark med sin familie. Hun deler ud af historier fra sin barske opvækst under ringe vilkår på bunden af København. En opvækst præget af storebroderens vold, ophold på krisecenter og senere tvangsfjernelse. Samtidig har det ikke været let at være ung kvinde med muslimsk minoritetsbaggrund i Danmark. Geeti Amini giver os et unikt indblik i afghansk kultur og tradition. Hun fortæller om sin kamp for frihed og om at følge sit hjerte og bryde mønsteret.

Amiri er bogaktuel med romanen "Mosaik".

FOTO: SIMONE ILMØES

26. september

KIM SJØGRENViolinist, entertainer og professor
i violin og kammermusik

Musik og fortællinger.

En eftermiddag med Kim Sjøgren er et foredrag om livet i graven – altså orkestergraven – på det kongelige teater og om Kim Sjøgrens liv i musikken.

- Et foredrag med musik og sjove anekdoter fra Kim Sjøgrens karriere som klassisk violinist, koncertmester ved det kongelige teater og professor samt hans 25 år som entertainer.
- Et foredrag om mysteriet og gåden om de gamle violiner.
- Et foredrag med sang og kærligheden til den danske sangskat.
- Et foredrag om mødet og samspillet med mange store musikprofiler som Anne Sofie Mutter, Svend Asmussen m.fl.
- Et foredrag om tilværelsen i al almindelighed.

3. oktober

MORTEN DD HANSENBiolog, museumsinspektør,
foredragsholder

Tour de Natur

Biodiversitet – i verden, i Danmark og i Vejle.

Naturens sande tilstand er ikke verdens mest opløftende historie, men når vi har tilbragt to timer i selskab med Danmarks mest truede dyr og planter, forstår man med garanti, hvorfor det er så vigtigt at passe på vores biodiversitet.

Foredraget er illustreret med et væld af fotos fra den danske natur.

Morten DD gør os klogere på, hvordan det går, og hvad vi kan gøre for at hjælpe den truede natur.

10. oktober

RASMUS KRATH

Eventyrer og foredragsholder

Vestafrica

Et post-corona foredragsshow.

Rasmus Krath tog chancen og rejste ud af Coronaramte Danmark i december 2021 på en tre måneder lang ekspedition rundt i Vestafrica.

Nu fortæller han om:

- Bloddiamanter i Sierra Leone – landet hvor alle graver efter guld og diamanter
- Dansk slavehandel – vores store fort, Christiansborg står stadig på Ghanas guldkyst
- Den utrolige historie om Guantánamofangen Mohamedou Ould Slahi fra Mauretania, der var 14 år uskyldigt i fængsel, tortureret og nu løsladt.
- Migrantruten fra Nigeria til Europa. En livsfarlig rejse gennem Sahel/Sahara, Libyen og over Middelhavet. Hvem rejser, hvorfor, og hvad sker der på turen?
- Fattigdom, korruption og masser af humanitær støtte fra Vesten – hjælper det og kommer de fattigste lande i verden videre?
- Menneskeskæbner og livsvilkår.

24. oktober

PETER VUUST

Cand.scient., ph.d., jazzmusiker, komponist og hjerneforsker

Musik på hjernen

Hvad sker der i hjernen, når vi lytter til eller udøver musik? Og hvordan påvirkes mennesket af musik, fysisk, følelsesmæssigt og sprogligt? Peter Vuust fortæller, med udgangspunkt i sin forskning og i sin karriere som jazzmusiker, om hvordan hjernen bearbejder musik og om forskellen på musikeres og ikke-musikeres hjerner. Undersøgelser har vist, at musik udløser reaktioner i hjernens belønningssystem. Den menneskelige hjernes belønningssystem gør, at vi oplever nydelse, når vi foretager os noget, der er godt for vores overlevelse, f.eks. at spise eller have sex. Musik påvirker hjernen på samme måde, selv om musik ikke har en åbenlys værdi for vores overlevelse.

Peter Vuust fortæller ligeledes om aktuelle teorier om musiks evolutionære opståen, forskellen mellem musik og sprog, og om hvorvidt musikalsk træning har en afsmittende effekt på børns indlæringssevner. Til slut trækker Peter Vuust nogle perspektiver for fremtidens forskning i musik og hjerne, bl.a. nye, forskningsbaserede øvelsesstrategier, musik som præstationsfremmer og et øget brug af musik i sundhedsvæsenet.

31. oktober

LYKKE FRIIS

Direktør, fmd. for Det Udenrigspolitiske Selskab og tidl. Klima-, energi- og ligestillingsminister

EU – hvad nu?

Efter 16 år med kansler Merkel er Europa på rekordtid kommet på fornavn med socialdemokraten Olaf Scholz. D. 27. februar holdt han, hvad der allerede nu betegnes som en historisk tale, hvor han rykkede Tyskland. Baggrunden var Putins angrebskrig mod Ukraine. Men hvad vil Scholz overordnet med Tyskland, hvad sker der med den grønne omstilling og afhængigheden af bl.a. russisk gas?

Med afsæt i sin rolle som EU- og Tysklandsekspert sætter Lykke Friis den nyeste udvikling i perspektiv og giver sit bud på, hvor Europa er på vej hen – alt sammen krydret med anekdoter fra hendes mange møder- bl.a. som klima-, energi- og ligestillingsminister – med toppolitikere og internationale kapaciteter.

07. november

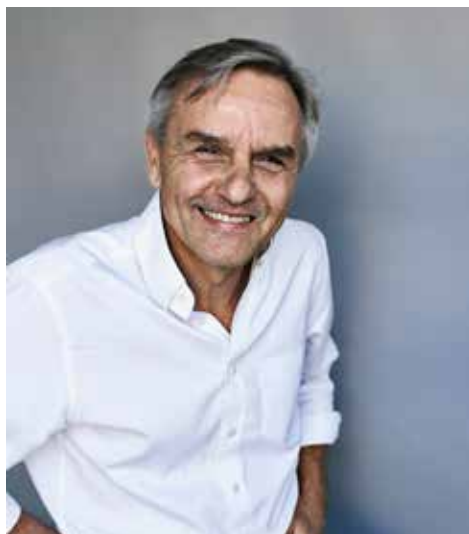
JENS ANDERSEN

Forfatter og foredragsholder

Et liv med Lego

Fortælling om Lego og familien Kirk Kristiansens fascinerende historie gennem et århundrede. Historien begynder i 1916, da Ole Kirk Christiansen slår sig ned som tømrer i Billund, og vi følger slægten og virksomheden i et til tider dramatisk forløb frem til i dag, hvor Lego er verdens største legetøjsproducent.

Jens Andersens bog bygger på halvandets års studier i arkiver og på samtaler med Kjeld Kirk Kristiansen, der kommenterer sit eget og slægtens liv med Lego. En kulturhistorisk og biografisk kronike om de 3 generationer i slægten, der skabte og udviklede Lego til det, virksomheden er i dag, hvor fjerde generation er parat til at overtage et af de mest elskede brands på kloden.

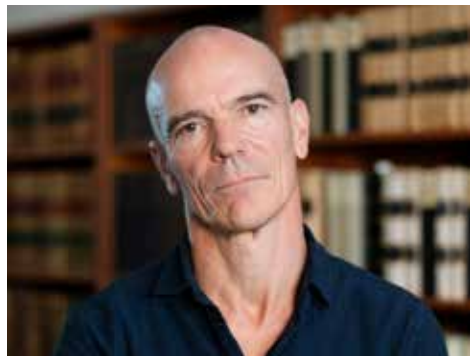
14. november

JESPER VACZY KRAGH

PHD. i medicinhistorie og forfatter

IQ 75**Den glemte Danmarkshistorie**

Defekte, undermålere og minusindivider. Åndssvage har haft mange navne i tidens løb. Det gælder også Erling Frederiksen, hvis lange rejse gennem danske institutioner begyndte kort efter fødslen i 1941. I over 40 år var Erling anbragt uden for hjemmet. IQ 75 giver svarene på, hvorfor det skete for ham og mange andre. Erlings fortælling væver sig ind i en større, men glemt historie. Danmark var foregangsland, når det drejede sig om indgreb over for de åndssvage. Kastration, sterilisation og det hvide snit blev udført i et omfang, som det er vanskeligt at finde si-destykke til i andre lande. Siden vandt nye ideer om menneskerettigheder, ligestilling og integration frem. De anbragte skulle ud fra de store institutioner og have en så normal tilværelse som muligt. Det førte til et af danmarkshistoriens største sociale eksperimenter. Jesper Vaczy Kragh fortæller historien om åndssvageforsorgen fra 1800-tallet til i dag.

21. november

ANETTE PREHN

Sociolog og forfatter

KRISTIAN BISGAARD

Komponist og pianist

Sangforedrag:**Jeppes Aakjærs usungne sange**

Anette Prehn og Kristian Bisgaard har sammen pustet liv i glemt Aakjær-prosa med mere end 100 år på bagen. Anette har læst og samlet lyriske passager fra breve, foredrag og erindringer, fyldt med billedrigt sprog, med den velkendte Aakjærske brod og højst relevante for vores nutid. Med nænsom hånd har hun sat dem på vers og givet dem rim. Nogle af de usungne sange er en-til-en Aakjærs ord. Andre er skabt ved at sammenflette Aakjærs ord med Anettes egne. Kristian Bisgaard har givet alle 21 sangtekster melodier.

Aakjærs glemte prosa rummer en overset skattekasse af ord og udtryk, som dels vækker os til refleksion og dels kalder os til aktiv handling på natursyn, eksistens, sågar MeToo-tematikker og kalder os til kreativitet, kærlighed og sanselighed. Med Kristian ved flyglet lærer vi en række af de nye sange at kende, og Anette fortæller om tilblivelsen af sangene og den fortsatte relevans af Jeppes Aakjærs ord og tanker.

09. januar

STEFAN HERMANN

Rektor, forfatter

Hvor står kampen om dannelsen i dag?

Engang gik man kold. I dag brænder man ud.

I 2000'erne begyndte man igen at tale om dannelse særligt i gymnasieskolen. Og de sidste 5-10 år har vi talt om det alle steder. Dannelse som værn mod konkurrencestatens kynisme, dannelse som løsningen på den nye digitale lovløshed, dannelse som demokratiets kit. Sådan kunne man blive ved. Men måske kæmpes der på forkerte slagmarker. Måske bør vi se behovet for dannelse i et bredere perspektiv. Som et svar på vores tid. Men det forudsætter at vi revurderer den almene dannelse, så dannelse ikke er svaret på en kold tid, men på en tid, der er overophedet. Derfor må dannelse også handle om besindelse, om moderation og selvbegrænsning i en tid, hvor man ikke længere går kold, men smelter ned. Hvor energikrise ikke har med kulde at gøre, men med overophedning.

16. januar

LISBET WOLTERS

Stadsarkitekt, Chef for By, Land & Klima

Fortællingen om Vejle

Hvis du vil Vejle, får du et af Danmarks dejligste steder at bo og et arbejds- og fritidsliv fyldt med muligheder. Du bor i et af de smukkeste oplevelsesuniverser med fremragende muligheder for at komme rundt til lands, til vands og i luften. Så ja, vi har en vis stolthed og også noget historie at have den i – her blev Danmark født! Men vi er sultne efter mere, og vi har viljen til at "gribe vinden" og realisere vores mange drømme og høje ambitioner. Vejle er en vækstkommune, og vi vil sikre en klog og bæredygtig vækst, der giver mening både for dem, der allerede bor her, og for vore tilflyttere.

Vi har viljen til at gøre en forskel for hele det liv, der leves i vores kommune!

I Vejle Kommune har vi et stærkt lokalt engagement og lysten til at diskutere og udfordre hinanden samtidig med, at vi har fokus på at styrke fællesskabet og sammenhængskraften.

Vejle – her har du muligheden for at realisere dine drømme!

Vores tilgange til arbejdet er Øjenhøjde – Format – Resiliens.

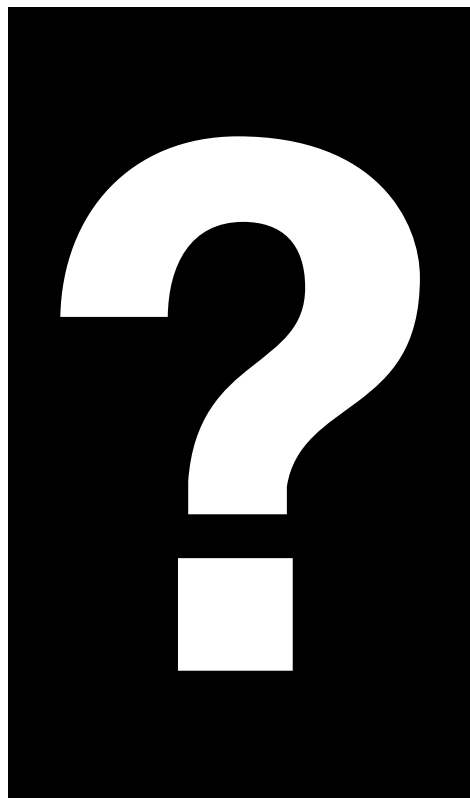

23. januar

Aktuelt

Med denne "emneløse" eftermiddag har vi igen ønsket at være åbne overfor aktuelle emner, der dukker op i løbet af sæsonen. Nogle foredragsholdere vil ikke binde sig så langt frem i tiden, andre har endnu ikke besluttet, om de vil holde foredrag og i hvilke perioder.

Verden og samfundet forandrer sig hurtigt, nye temaer opstår, nye personer dukker op. Derfor denne dag, som vi ikke "behøver" at planlægge før i januar måned.

30. januar

TOM NAGEL RASMUSSEN

Musiker, sanger, sangskriver og guitarist

Opvokset i en kunstnerfamilie

Tom Nagel Rasmussen, søn af forfatterparret Ester Nagel og Halfdan Rasmussen, har sat et musikalsk program sammen om sin opvækst i en kunstnerfamilie uden klaver, men med Louis Armstrong og Ella Fitzgerald på grammfonen. Et hjem med varme og stor rummelighed, præget af kunstnerisk udfoldelse og politisk engagement. Arrangementet består af uddrag af forældrenes ikke udgivne dagbøger – hvoraf nogle går tilbage til slutningen af trediverne –, brevvekslinger og personlige oplevelser kædet sammen med Toms sang og musik til Halfdans tekster – blandt andet en del numre fra udgivelsen på LP/CD' en "og det var det" om Halfdans barndom på Christianshavn i tyverne.

06. februar

CONNIE HEDEGAARDTidl. minister og EU-kommissær,
fmd. for Concito, fmd. Aarhus Universitet**Hvad har du tænkt dig at gøre ved klimaet?**

Som miljøminister og EU-kommissær fik Connie Hedegaard ofte stillet spørgsmålet, hvad hun havde tænkt sig at gøre ved klimaet? Og gennem hele sin karriere har hun forsøgt at løse de hurtigt voksende klimaforandringer og udfordringer, som vi står overfor de kommende år.

Connie Hedegaard kommer med en række eksempler på, hvordan vi på en succesfuld måde kan forene klimaudfordringerne, den stigende befolkning på kloden og den vækst, som vi har brug for. Hvad kan politikerne og erhvervslivet gøre, og hvad skal vi alle som ansvarlige borgere gøre? Connie Hedegaard fortæller personligt og veldokumenteret om en af tidens helt store udfordringer, hvis ikke den største.

20. februar

ERIK SOMMERTidl. Højskolelærer og forstander,
komponist og foredragsholder**Tid til sang, og sange til tiden**

Et højskoleforedrag med sange og fortælling om historierne bag sangene, om begivenheder og folk, der gennem årene har haft noget på hjerte; anekdoter og kommentarer til den tid, vi kender, og tanker om det, der kommer.

Højskolesangbogen er historie og poesi og en samling værdifulde beskrivelser af, hvad der er væsentligt, og har værdi for os som mennesker.

Den, der synger, er aldrig alene, og når man hører noget sammen, kommer man til at høre sammen...

27. februar

SØREN ULRİK THOMSEN

Digter og forfatter

Store Kongensgade 23

I dette foredrag tager Søren Ulrik Thomsen os med ind i erindringen med udgangspunkt i sin bog "Store Kongensgade 23". Et reflekterende erindringsessay fuldt af minder om hans pubertet og mode-rens depression og langvarige ophold på sindssygehospitalet. Om klasselærer Bodil, morfar Henning og skønne Jane fra Sølvgade Skole. Men også af tanker om hvorfor man skriver, om frykten for alderdommens rædsler, om efteråret, hvor alting på én gang flammer op og dør ud. Og om en lejlighed i Store Kongensgade 23, hvor forfatteren kun boede et enkelt år, men alligevel er stedet, hvorfra fremtiden altid vil udstråle.

06. marts

BIRGITTE POSSING

Professor emerita i historie og antropologi, forfatter

Argumenter imod kvinder

Med en overflod af citater fra de sidste 170 år i dansk historie dokumenterer Birgitte Possing en håndfast tradition for at nedgøre ambitiøse kvinder, hvad enten de har bevæget sig i det politiske liv, i erhvervslivet, i den videnskabelige verden, i sporten, i kirken eller på den kulturelle scene. Birgitte Possing viser, hvordan kvinder uanset kompetence- og erfaringsniveau igen og igen bliver reduceret til mødre, bliver bedømt på deres påklædning, udseende, erotiske udstråling eller bliver afvist med nedladende argumenter, opfundet til lejligheden.

Gennem det danske demokratis historie præsenterer forfatteren en perlerække af historier, hvor kompetente kvinder bebrejdes for at gøre for lidt, for meget eller forkert. Mandens fejl er hans egen, kvindens fejl er kønnets. Birgitte Possing modtog Rosenkjærprisen i 2020.

FOTO: LAURA STAMER

13. marts

PETER LAUTRUP-LARSEN

Politisk kommentator

Fra Schlüter til Støjberg

Peter Lautrup-Larsen personlige billede af begivenheder og personer i dansk politik. Vi kommer ind bag historiske beslutninger, der har været med til at forme dansk politik. Som førstehandsvidne fortæller Peter om oplevelser og erfaringer fra Christiansborg og de personligheder, der gennem tiden har formet det politiske landskab. Peter har sågar selv oplevet at være en del af den politiske proces. Senest da hans spørgsmål til Inger Støjberg og hendes svar blev fremhævet af Rigsretten som en del af den bevisførelse, der førte til hendes dom. Foredraget er krydret med anekdoter fra Peters møder med store politiske personligheder.

20. marts

NIKOLAJ HESS

Jazzpianist, komponist

Koncerteftermiddag

Nikolaj Hess er en af den danske jazzscenes absolutte topmusikere. Han har spillet med etablerede toponavne både i Danmark og internationalt.

Nikolaj fortæller om sig selv, sin musik og sit liv som musiker og præsenterer egne numre og fortolkninger af kendte numre. Han har ved tidligere solokoncerter fortolket Bob Dylan, danske højskolesange samt kendte jazz standards.

Nikolaj har – som vanligt – mindst én overraskelse med til os!!!

FOTO: HÖRREINN GUDLAUGSSON

13. september

KIM SJØGRENViolinist, entertainer og professor i violin
og kammermusik

Musik og fortællinger

En formiddag med Kim Sjøgren er et foredrag om livet i graven – altså orkestergraven – på det kongelige teater og om Kim Sjøgrens liv i musikken.

- Et foredrag med musik og sjove anekdoter fra Kim Sjøgrens karriere som klassisk violinist, koncertmester ved det kongelige teater og professor samt hans 25 år som entertainer.
- Et foredrag om mysteriet og gåden om de gamle violiner.
- Et foredrag med sang og kærligheden til den danske sangskat.
- Et foredrag om mødet og samspillet med mange store musikprofiler som Anne Sofie Mutter, Svend Asmussen m.fl.
- Et foredrag om tilværelsen i al almindelighed.

27. september

RASMUS KRATH

Eventyrer og foredragsholder

Vestafrica

Et post-corona foredragsshow.

Rasmus Krath tog chancen og rejste ud af Coronaramte Danmark i december 2021 på en tre måneder lang ekspedition rundt i Vestafrica.

Nu fortæller han om:

- Bloddiamanter i Sierra Leone – landet hvor alle graver efter guld og diamanter
- Dansk slavehandel – vores store fort, Christiansborg står stadig på Ghanas guldkyst
- Den utrolige historie om Guantánamofangen Mohamedou Ould Slahi fra Mauretanien, der var 14 år uskyldigt i fængsel, tortureret og nu løsladt.
- Migrantruten fra Nigeria til Europa. En livsfarlig rejse gennem Sahel/Sahara, Libyen og over Middelhavet. Hvem rejser, hvorfor, og hvad sker der på turen?
- Fattigdom, korruption og masser af humanitær støtte fra Vesten – hjælper det og kommer de fattigste lande i verden videre?
- Menneskeskæbner og livsvilkår.

11. oktober

JENS ANDERSEN

Forfatter og foredragsholder

Et liv med Lego

Fortælling om Lego og familien Kirk Kristiansens fascinerende historie gennem et århundrede. Historien begynder i 1916, da Ole Kirk Christiansen slår sig ned som tømrer i Billund, og vi følger slægten og virksomheden i et til tider dramatisk forløb frem til i dag, hvor Lego er verdens største legetøjsproducent.

Jens Andersens bog bygger på halvandets års studier i arkiver og på samtaler med Kjeld Kirk Kristiansen, der kommenterer sit eget og slægtens liv med Lego. En kulturhistorisk og biografisk krønike om de 3 generationer i slægten, der skabte og udviklede Lego til det, virksomheden er i dag, hvor fjerde generation er parat til at overtage et af de mest elskede brands på kloden.

25. oktober

LYKKE FRIIS

Direktør, fmd. for Det Udenrigspolitiske Selskab og tidl. Klima-, energi- og ligestillingsminister.

EU – hvad nu?

Efter 16 år med kansler Merkel er Europa på rekordtid kommet på fornavn med socialdemokraten Olaf Scholz. D. 27. februar holdt han, hvad der allerede nu betegnes som en historisk tale, hvor han rykkede Tyskland. Baggrunden var Putins angrebskrig mod Ukraine. Men hvad vil Scholz overordnet med Tyskland, hvad sker der med den grønne omstilling og afhængigheden af bl.a. russisk gas?

Med afsæt i sin rolle som EU- og Tysklandsekspert sætter Lykke Friis den nyeste udvikling i perspektiv og giver sit bud på, hvor Europa er på vej hen – alt sammen krydret med anekdoter fra hendes mange møder- bl.a. som klima-, energi- og ligestillingsminister – med toppolitikere og internationale kapaciteter.

08. november

ERIK LINDSØ

Forfatter, foredragsholder og folkeoplyser

Lattermild og gavmild

Om Johannes Møllehave og opgøret med det ordinære.

Gennem et halvt århundrede var Johannes Møllehave Danmarks ukronede folkeoplyser – en omrejsende højskolelærer, der insisterede på, at det overfladiske ikke må stikke for dybt. Han var et levende eksempel på, at den store humor kun opstår, når man tager livet alvorligt.

Det er vanskeligt at overvurdere Møllehaves betydning. Han genoplivede Storm P., han har holdt H.C. Andersen inde i varmen, han har fået almindelige danskere til at læse vanskelige forfattere som Kierkegaard, Shakespeare og Dostojevskij. Med afsæt i sine eminente læsninger af litteratur, filosofi og kristendom har han som få været i stand til at begejstre sine tilhørere til at beskæftige sig med meningen med livet, og hvad det vil sige at være et menneske.

Møllehave var i ordets bedste forstand en original – forrykt, som han selv siger. Men uden originaler får vi intet originalt, men kun det ordinære. Og ordinær er det sidste, man kan kalde Johannes Møllehave.

22. november

ANETTE PREHN

Sociolog og forfatter

KRISTIAN BISGAARD

Komponist og pianist

Sangforedrag: Jeppé Aakjærs usungne sange

Anette Prehn og Kristian Bisgaard har sammen pustet liv i glemt Aakjær-prosa med mere end 100 år på bagen. Anette har læst og samlet lyriske passager fra breve, foredrag og erindringer, fyldt med billedrigt sprog, med den velkendte Aakjærske brod og højst relevante for vores nutid. Med nænsom hånd har hun sat dem på vers og givet dem rim. Nogle af de usungne sange er en-til-en Aakjærs ord. Andre er skabt ved at sammenflette Aakjærs ord med Anettes egne. Kristian Bisgaard har givet alle 21 sangtekster melodier.

Aakjærs glemte prosa rummer en overset skattekasse af ord og udtryk, som dels vækker os til refleksion og kalder os til aktiv handling på natursyn, eksistens, sågar MeToo-tematikker og kalder os til kreativitet, kærlighed og sanselighed.

Med Kristian ved flyglet lærer vi en række af de nye sange at kende, og Anette fortæller om tilblivelsen af sangene og den fortsatte relevans af Jeppé Aakjærs ord og tanker.

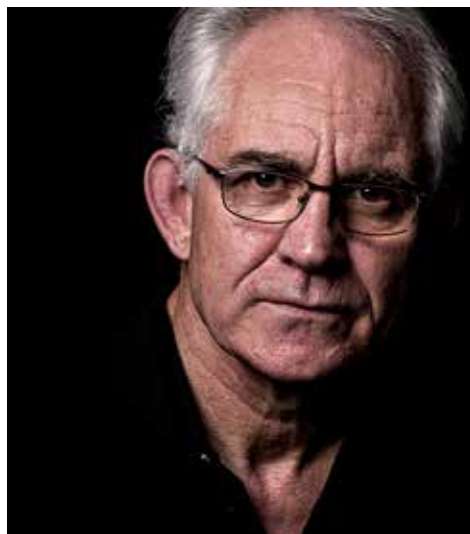
10. januar

JOHANNES ANDERSENSamfundsforsker, forfatter og
foredragsholder

Nå, og hvad får du så tiden til at gå med?

Sådan spørger folk i arbejde ofte folk, der er blevet pensioneret. Spørgsmålet er baseret på den antagelse, at det at arbejde er det vigtige og livsbekræftende, mens en tilværelse som pensionist er en glidende overgang mod døden, hvor det bare handler om at få tiden til at gå.

Nu er 68'eren generationen gået på pension, og den udfordrer i praksis dette billede. Generationen har altid været meget aktiv, og det er den stadig. Den er nemlig drevet af lysten og viljen til at virke. På den måde udfordrer den fortsat den dominerende opfattelse af arbejdet som meningen i tilværelsen. Johannes Andersen giver et bud på det moderne liv som pensionist.

24. januar

JOAKIM GARFFLic.theol., forfatter og leder af
Søren Kierkegaard Forskningscenteret

Søren Kierkegaard

En introduktion til den globale dansker. Interessen for Kierkegaards værker og hans person har været i voldsom vækst de seneste årtier – også uden for landets grænser. Forklaringen skal bl.a. søges i hans dybtgående eksistensanalyser og i den profetiske fornemmelse for menneskets situation i en moderne, foranderlig verden. Men hvem var han egentlig, denne mærkelige magister, der har opnået global navnkundighed, men selv aldrig nåede længere sydpå end til Berlin? Og hvordan kan man komme ind i hans forfatterskab – og nogenlunde helskindet ud igen? Foredraget forsøger sig med nogle svar, hvorefter det står enhver frit for at spørge om alt, lige fra det absolutte paradoks til farven på Kierkegaards foretrukne paraply.

7. februar

CONNIE HEDEGAARDTidl. minister og EU-kommissær,
fmd. for Concito, fmd. Aarhus Universitet

Hvad har du tænkt dig at gøre ved klimaet?

Som miljøminister og EU-kommissær fik Connie Hedegaard ofte stillet spørgsmålet, hvad hun havde tænkt sig at gøre ved klimaet? Og gennem hele sin karriere har hun forsøgt at løse de hurtigt voksende klimaforandringer og udfordringer, som vi står overfor de kommende år.

Connie Hedegaard kommer med en række eksempler på, hvordan vi på en succesfuld måde kan forene klimaudfordringerne, den stigende befolkning på kloden og den vækst, som vi har brug for. Hvad kan politikerne og erhvervslivet gøre, og hvad skal vi alle som ansvarlige borgere gøre? Connie Hedegaard fortæller personligt og veldokumenteret om en af tidens helt store udfordringer, hvis ikke den største.

21. februar

KRISTIAN DITLEV JENSEN

Sognepræst og forfatter

Det bliver sagt

Man kan betragte Kristian Ditlev Jensen som lidt af en mønsterbryder. Han voksede op i Holbæk som søn af en rengøringskone og en slagteriarbejder, og det lå ikke i kortene, at han skulle krydse det akademiske spor og endda springe ud som forfatter. Barndomshjemmet var ikke præget af tunge litterære værker: "De eneste bøger, vi havde derhjemme, var Lademanns Leksikon, som vi brugte til at bygge tunneller med, når vi legede med biler, og så nogle bogklubbøger, som knitrede, når man åbnede dem, fordi de aldrig havde været åbnet før".

Som ni-årig blev han udsat for alvorlige seksuelle overgreb af en pædofil vaneforbryder, der gennem tre år krænkede den unge Kristian. Først som voksen kunne han bryde tavsheden og selv tage affære.

FOTO: SØREN RØNHOLT

7. marts

**PERRY STENBÄCK &
DEKADANSORKESTERN**

Perry Stenbäck, vokal og guitar,
Christine Dueholm, trommer og kor,
Ulrika Rosdahl, kor og perkussion,
Henrik Kunz, kontrabas og kor,
Jan Hansen på keyboards og kor

Koncertforedrag

Perry Stenbäck & Dekadansorkestern tager den nordiske sangskrivertradition under kærlig behandling med viser af bl.a. Cornelis Vreeswijk, Evert Taube, Dan Andersson, Myhre/Hovland og Perry's egne sange.

Stenbäck har en stor kærlighed til sit hjemlands troubadourer og hans fortolkninger af deres sange fremføres med stor respekt for originalmaterialet og med en sjælden nerve og autencitet. Repertoiret blandes med Perrys egne iørefaldende kompositioner.

"Stille og roligt. Idiotisk musikalsk, dovent swingende, dejligt dynamisk og først og fremmest vanvittigt velspillet og sunget".
(Musikanmelder Steffen Jungersen)

21. marts

RASMUS SKOV BORRING

Pianist, komponist og foredragsholder

Sangformiddag

Kom og syng med, når Rasmus Skov Borring inviterer indenfor i sit arbejde med formidlingen af den danske sangskat.

Rasmus præsenterer både velkendte og nye sange fra Højskolesangbogen. Sangforedraget åbner for såvel baggrunde for sangene som Borrings værkstedsarbejde omkring at komponere nye fællessange – bl.a. i samarbejde med digter Jens Rosendal, som han har arbejdet sammen med i syv år.

Rasmus Skov Borring modtog i 2019 N.F.S. Grundtvigs Pris og blev i 2022 nomineret til hovedprisen ved Artbeat Prisen for sit arbejde med at formidle fællessangstraditionen både i Danmark og i udlandet. Han er komponist bag sangen "Gi' os lyset tilbage", som netop er blevet optaget i Højskolesangbogen sammen med flere af hans andre sange.

14. september

KIM SJØGREN

Violinist, entertainer og professor i violin og kammermusik

Musik og fortællinger

En eftermiddag med Kim Sjøgren er et foredrag om livet i graven – altså orkestergraven – på det kongelige teater og om Kim Sjøgrens liv i musikken.

- Et foredrag med musik og sjove anekdoter fra Kim Sjøgrens karriere som klassisk violinist, koncertmester ved det kongelige teater og professor samt hans 25 år som entertainer.
- Et foredrag om mysteriet og gåden om de gamle violiner.
- Et foredrag med sang og kærligheden til den danske sangskat.
- Et foredrag om mødet og samspillet med mange store musikprofiler som Anne Sofie Mutter, Svend Asmussen m.fl.
- Et foredrag om tilværelsen i al almindelighed.

28. september

LILLIAN HJORTH-WESTH

Titl. højskolelærer og forstander

Benny Andersen

Benny Andersen var og er uden tvivl den mest folkekære af vore digtere.

Han har på forunderlig vis ramt lige ned i vore bløde og ømme punkter. Med sine sange og digte, sin sørgmuntre og skæve humor punkterer han os, når vi er opblæste, og opmuntrer os, når vi bliver modløse. En blanding af en unik sprogsans og en hjertevarm humor har givet ham en poetisk særstatus, og mange kalder ham vores nationalskjald.

Lillian Hjorth-Westh ta'r os med på en opdagelsesrejse i Benny Andersens liv og forfatterskab. Vi skal stifte bekendtskab med hans livssyn, lytte til hans digte og selvfølgelig synge hans sange.

12. oktober

JENS ANDERSEN

Forfatter og foredragsholder

Et liv med Lego

Fortælling om Lego og familien Kirk Kristiansens fascinerende historie gennem et århundrede. Historien begynder i 1916, da Ole Kirk Christiansen slår sig ned som tømrer i Billund, og vi følger slægten og virksomheden i et til tider dramatisk forløb frem til i dag, hvor Lego er verdens største legetøjsproducent.

Jens Andersens bog bygger på halvandets års studier i arkiver og på samtaler med Kjeld Kirk Kristiansen, der kommenterer sit eget og slægtens liv med Lego. En kulturhistorisk og biografisk krønike om de 3 generationer i slægten, der skabte og udviklede Lego til det, virksomheden er i dag, hvor fjerde generation er parat til at overtage et af de mest elskede brands på kloden.

26. oktober

RASMUS KRATH

Eventyrer og foredragsholder

Vestafrika

Et post-corona foredragsshow.

Rasmus Krath tog chancen og rejste ud af Coronaramte Danmark i december 2021 på en tre måneder lang ekspedition rundt i Vestafrika.

Nu fortæller han om:

- Bloddiamanter i Sierra Leone – landet hvor alle graver efter guld og diamanter
- Dansk slavehandel – vores store fort, Christiansborg står stadig på Ghanas guldkyst
- Den utrolige historie om Guantánamofangen Mohamedou Ould Slahi fra Mauretanien, der var 14 år uskyldigt i fængsel, tortureret og nu løsladt.
- Migrantruten fra Nigeria til Europa. En livsfarlig rejse gennem Sahel/Sahara, Libyen og over Middelhavet. Hvem rejser, hvorfor, og hvad sker der på turen?
- Fattigdom, korruption og masser af humanitær støtte fra Vesten – hjælper det og kommer de fattigste lande i verden videre?
- Menneskeskæbner og livsvilkår.

09. november

LYKKE FRIIS

Direktør, fmd. for Det Udenrigspolitiske Selskab og tidl. Klima-, energi- og ligestillingsminister

EU – hvad nu?

Efter 16 år med kansler Merkel er Europa på rekordtid kommet på fornavn med socialdemokraten Olaf Scholz. D. 27. februar holdt han, hvad der allerede nu betegnes som en historisk tale, hvor han rykkede Tyskland. Baggrunden var Putins angrebskrig mod Ukraine. Men hvad vil Scholz overordnet med Tyskland, hvad sker der med den grønne omstilling og afhængigheden af bl.a. russisk gas?

Med afsæt i sin rolle som EU- og Tysklandsekspert sætter Lykke Friis den nyeste udvikling i perspektiv og giver sit bud på, hvor Europa er på vej hen – alt sammen krydret med anekdoter fra hendes mange møder- bl.a. som klima-, energi- og ligestillingsminister – med toppolitikere og internationale kapaciteter.

23. november

MORTEN HILMER

Naturfotograf

Drømmen om den hvide ulv

I marts 2019 tog naturfotograf Morten Hilmer sammen med sin gode ven Anders på en to-måneders ekspedition til det højarktiske Canada og Ellesmere Island i jagten på en gammel drøm.

Drømmen om at få et glimt af den sagnomspundne hvide ulv.

I foredraget viser Morten billeder og videoklip fra ekspeditionen og fortæller om at jage en drøm i medgang og modgang, bitterhed og euforisk glæde.

11. januar

ANETTE PREHN

Sociolog og forfatter

KRISTIAN BISGAARD

Komponist og pianist

**Sangforedrag:
Jeppe Aakjærs usungne sange**

Anette Prehn og Kristian Bisgaard har sammen pustet liv i glemt Aakjær-prosa med mere end 100 år på bagen. Anette har læst og samlet lyriske passager fra breve, foredrag og erindringer, fyldt med billedrigt sprog, med den velkendte Aakjærske brod og højest relevante for vores nutid. Med nænsom hånd har hun sat dem på vers og givet dem rim. Nogle af de usungne sange er en-til-en Aakjærs ord. Andre er skabt ved at sammenflette Aakjærs ord med Anettes egne. Kristian Bisgaard har givet alle 21 sangtekster melodier.

Aakjærs glemte prosa rummer en oversat skattekasse af ord og udtryk, som dels vækker os til refleksion og dels til aktiv handling på natursyn, eksistens, sågar Me-Too-tematikker og kalder os til kreativitet, kærlighed og sanselighed.

Med Kristian ved flyglet lærer vi en række af de nye sange at kende, og Anette fortæller om tilblivelsen af sangene og den fortsatte relevans af Jeppe Aakjærs ord og tanker.

25. januar

JOAKIM GARFF

Lic.theol., forfatter og leder af

Søren Kierkegaard Forskningscenteret

Søren Kierkegaard

En introduktion til den globale dansker. Interessen for Kierkegaards værker og hans person har været i voldsom vækst de seneste årtier – også uden for landets grænser. Forklaringen skal bl.a. søges i hans dybtgående eksistensanalyser og i den profetiske fornemmelse for menneskets situation i en moderne, foranderlig verden. Men hvem var han egentlig, denne mærkelige magister, der har opnået global navnkundighed, men selv aldrig nåede længere sydpå end til Berlin? Og hvordan kan man komme ind i hans forfatterskab – og nogenlunde helskindet ud igen? Foredraget forsøger sig med nogle svar, hvorefter det står enhver frit for at spørge om alt, lige fra det absolutte paradoks til farven på Kierkegaards foretrukne paraply.

08. februar

CONNIE HEDEGAARDTidl. minister og EU-kommissær,
fmd. for Concito, fmd. Aarhus Universitet

Hvad har du tænkt dig at gøre ved klimaet?

Som miljøminister og EU-kommissær fik Connie Hedegaard ofte stillet spørgsmålet, hvad hun havde tænkt sig at gøre ved klimaet? Og gennem hele sin karriere har hun forsøgt at løse de hurtigt voksende klimaforandringer og udfordringer, som vi står overfor de kommende år.

Connie Hedegaard kommer med en række eksempler på, hvordan vi på en succesfuld måde kan forene klimaudfordringerne, den stigende befolkning på kloden og den vækst, som vi har brug for. Hvad kan politikerne og erhvervslivet gøre, og hvad skal vi alle som ansvarlige borgere gøre? Connie Hedegaard fortæller personligt og veldokumenteret om en af tidens helt store udfordringer, hvis ikke den største.

22. februar

KRISTIAN DITLEV JENSEN

Sognepræst og forfatter

Det bliver sagt

Man kan betragte Kristian Ditlev Jensen som lidt af en mønsterbryder. Han voksede op i Holbæk som søn af en rengøringskone og en slagteriarbejder, og det lå ikke i kortene, at han skulle krydse det akademiske spor og endda springe ud som forfatter. Barndomshjemmet var ikke præget af tunge litterære værker: "De eneste bøger, vi havde derhjemme, var Lademanns Leksikon, som vi brugte til at bygge tunneller med, når vi legede med biler, og så nogle bogklubbøger, som knitrede, når man åbnede dem, fordi de aldrig havde været åbnet før".

Som ni-årig blev han udsat for alvorlige seksuelle overgreb af en pædofil vaneforbryder, der gennem tre år krænkede den unge Kristian. Først som voksen kunne han bryde tavsheden og selv tage affære.

FOTO: SØREN RØNHOLT

08. marts

**PERRY STENBÄCK &
DEKADANSORKESTERN**

Perry Stenbäck, vokal og guitar,
Christine Dueholm, trommer og kor,
Ulrika Rosdahl, kor og perkussion,
Henrik Kunz, kontrabas og kor,
Jan Hansen på keyboards og kor

Koncertforedrag

Perry Stenbäck & Dekadansorkestern tager den nordiske sangskrivertradition under kærlig behandling med viser af bl.a. Cornelis Vreeswijk, Evert Taube, Dan Andersson, Myhre/Hovland og Perry's egne sange.

Stenbäck har en stor kærlighed til sit hjemlands troubadourer og hans fortolkninger af deres sange fremføres med stor respekt for originalmaterialet og med en sjælden nerve og autencitet. Repertoiret blandes med Perrys egne iørefaldende kompositioner.

"Stille og roligt. Idiotisk musikalsk, dovent swingende, dejligt dynamisk og først og fremmest vanvittigt velspillet og sunget".
(Musikanmelder Steffen Jungersen)

22. marts

RASMUS SKOV BORRING

Pianist, komponist og foredragsholder

Sangeftermiddag

Kom og syng med, når Rasmus Skov Borring inviterer indenfor i sit arbejde med formidlingen af den danske sangskat. Rasmus præsenterer både velkendte og nye sange fra Højskolesangbogen. Sangforedraget åbner for såvel baggrunde for sangene som Borrings værkstedsarbejde omkring at komponere nye fællessange – bl.a. i samarbejde med digter Jens Rosendal, som han har arbejdet sammen med i syv år.

Rasmus Skov Borring modtog i 2019 N.F.S. Grundtvigs Pris og blev i 2022 nomineret til hovedprisen ved Artbeat Prisen for sit arbejde med at formidle fællessangstraditionen både i Danmark og i udlandet. Han er komponist bag sangen "Gi' os lyset tilbage", som netop er blevet optaget i Højskolesangbogen sammen med flere af hans andre sange.

FOTO: SIGNE FIND LARSEN

STORE MESTRE I KUNSTHISTORIEN (EFTERÅR 2022)

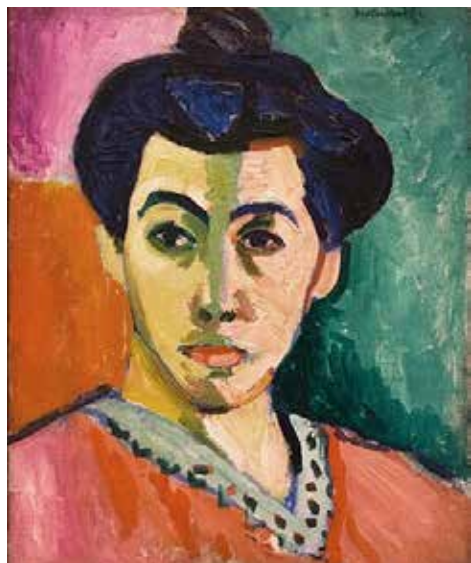
Tid: tirsdage kl. 10-12. Sted: Bygningen, Ved Anlægget

Pris: 4 formiddage kr. 490 inkl. kaffe / 1 foredrag kr. 145

6. september

Henri Matisse (1869-1954)

Matisse er en af det 20. århundredes største mestre, og hans indflydelse kan kun sammenlignes med den samtidige Picassos. Matisse kendes bedst som maler, men han arbejdede også med skulptur og grafik. Han videreførte især Cézannes og Gauguins landvindinger i en dekorativ retning. Hans intense kolorisme og raffinerede og forenklede tegning blev hans særegne kendetegn. I de første årtier af det 20. århundrede regnedes han for det førende medlem af Les Fauves (De vilde Dyr), hvis sprælske kunst revolutionerede store dele af den moderne kunst i Europa. Foredraget vil vise Matisse i sammenhæng med hans indflydelseskilder og samtidige og give eksempler på nogle af dem, der lod sig inspirere af ham

20. september

Michelangelo (1475-1564)

Michelangelo var i lighed med Leonardo da Vinci et geni af overmenneskelige dimensioner og udtrykte sig både som billedhugger, maler, arkitekt og digter. Størværkerne i Rom: Det Sixtinske Kapels loft i Vatikanet og Peterskirken, samt skulpturen Pietà i Peterskirken, samt David-skulpturen i Firenze har stort set alle stiftet bekendtskab med på en eller anden måde. Men hans neoplatoniske verdenssyn kommer nok allerbedst til udtryk i Medicikapellet i San Lorenzo-kirken i Firenze. Et geni som hans kunne kun fostres i den italienske renæssancens politiske og åndelige klima.

18. oktober

**THOMAS GAINSBOROUGH
(1727-1788)**

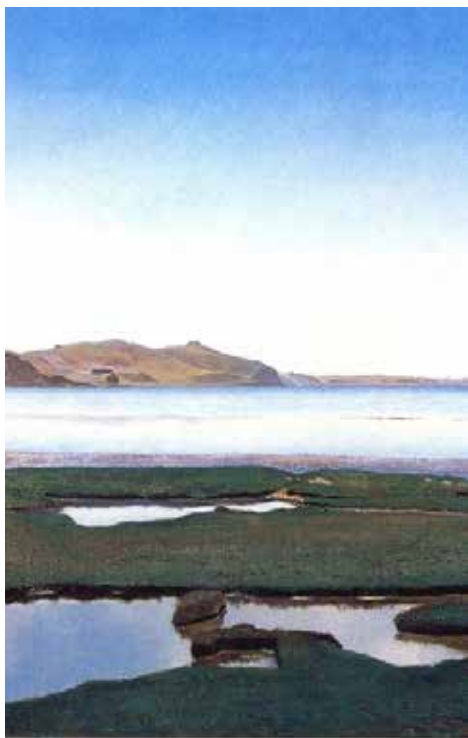
Gainsboroughs virtuose malerier er ren øjenfryd, både i portrætter og landskaber. Hans let rokokko-prægede kunst er typisk for den engelske præromantik, dvs. for den særlige følsomme stemning, som prægede England op mod år 1800. Det er herregårdenes og højadelens tidsalder, men det er også det opkommende borgerskabs epoke her i tiden omkring den industrielle revolution: Gainsboroughs hensemeltende nostalgi i hans "pittoreske" skildringer af den uskyldige landbefolkning i pagt med naturen skal ses på netop dén baggrund. Gainsborough er en fuldgyltig, frydefuld og sympatisk repræsentant for engelsk 1700-tal.

1. november

**L.A. RING
(1854-1933)**

L.A. Ring, der kom fra ydmyge kår, kendte alt til livet på landet og til de hårde vilkår i byen. Hans barske realisme varierer med en indlevende og kærlig skildring af det traditionelle liv på landet. Poesi hviler over hans sene lykke med Sigrid Kähler og harmoni over hans forbindelse til den kendte keramikerfamilie fra Næstved. Hans uforlignelige landskabsskildringer af alle årstider og vejrlig kan bedst sammenlignes med Jeppe Åkjærs digterhyldelse til det danske land.

STORE MESTRE I KUNSTHISTORIEN (FORÅR 2023)

Tid: tirsdage kl. 10-12. Sted: Bygningen, Ved Anlægget

Pris: 4 formiddage kr. 490 inkl. kaffe / 1 foredrag kr. 145

31. januar

PETER PAUL RUBENS (1577-1640)

Rubens er Nordeuropas store barokke kunstner, bosat i de katolske, spanske Nederlande (nu Belgien). Som hofmaler og diplomat for regentparret Albert og Isabella færdedes Rubens hjemmevant overalt, og hans malerier blev strøet ud over især det katolske Europa. Hans robuste og virtuose malerier er indbegrebet af lykkelig sanselighed og glæde ved overdådig kvindelig frodighed, såvel i mytologiske og religiøse motiver som i portrætter af hans unge kone.

14. februar

MAX LIEBERMANN (1847-1935)

Opvokset i en hovedrig jødisk familie i Berlin, havde Max Liebermann store sociale fordele, men nåede i sit lange liv også at opleve de ulykkelige politiske forhold i 1930'erne på første parket. Max Liebermann var en af sin tids største tyske kunstnere, og hans indflydelse kan ikke overvurderes. Hans motiver er portrætter, folkelivsbilleder og landskaber, udført med stadig mere imponerende teknisk virtuositet. Hans kunst spænder fra naturalisme til impressionisme – og i hans sidste år friere end nogensinde.

28. februar

**VINCENT VAN GOGH
(1853-1890)**

Alle kender historien om det afskårne øre. Men Van Gogh var ikke bare en mand, der i perioder måtte plages med sindssyge. Han var et intelligent menneske med en sårbar sjæl og et hæmningsløst ønske om at gøre en forskel i verden. Og det gjorde han – efter sin død! Hans tid og dens kunst påvirkede ham, men hans maleri er frem for alt forbundet med hans personlighed. Hans store, men livsfortærende kunstneriske indsats afføder respekt og taknemlighed.

14. marts

**EGON SCHIELE
(1890-1918)**

Wien omkring år 1900 er modsætningernes holdeplads – et konservativt kejserhof med sin rod i barokkens kunst på den ene side og åndeligt og kunstnerisk nybrud i samfundet på den anden. Det er jugendstilens forpost med Gustav Klimt inden for maleriet og Otto Wagner inden for arkitekturen. Og så er der den grænseoverskridende Egon Schiele, der arbejder videre med udgangspunkt i Klimts erotisme på æstetisk udsøgt vis – men i modsætning til Klimt med en foruroligende indre konflikt og grænseoverskridende hudløs afdækning af den plagede seksualitet og den svære kærlighed.

MAGTENS ANSIGTER

Tid: torsdage kl. 16-18. Sted: Bygningen, Ved Anlægget

Pris: 6 eftermiddage kr. 750 inkl. kaffe / 1 foredrag kr. 145

Hvem har magten i et samfund?

Er det Gud/guderne eller os?

Gud eller Staten?

Guderne eller Kongerne?

Når dødelige vil magt, retfærdiggøres den gerne i et sprog, hvor religiøse begreber legitimerer udfoldelsen af magt – Gud vil det!

Igenom 6 eftermiddage giver Carlsen og Staugaard eksempler på, hvordan sekulær og religiøs magt spiller sammen.

27. oktober

KNUD ERIK STAUGAARD

Det første Rom

Religion og samfund i Det romerske Imperium. Konstantin den Store – 'I det dette tegn (korset!) skal du sejre' – slaget ved den Milviske Bro 312. Det milanesiske toleranceedikt. Kirkemødet i Nikæa og trosbekendelsen. Roma Nova grundlægges, hvor den gamle græske by Byzans lå, og kaldes Konstantinopel, Konstantins by.

3. november

KNUD ERIK STAUGAARD

Det andet Rom

Konstantinopel og Det byzantinske rige. Kampen mellem øst- og vestkirken, truslen fra den arabiske og osmanniske verden. Korsriddere som krigere i Det fjerde Kors-tog. Konstantinopels fald 1453 og Mehmet II Fatih's 'Romerske Imperium'. Konflikterne mellem osmannernes 'Romerske Imperium' og Det hellige tysk-romerske rige. Hvem er de rigtige arvtagere til Romerri- get?

10. november

KNUD ERIK STAUGAARD

Det tredje Rom

Moskva som den sande arvtager af ideen om 'Rom' og dermed som kristenhedens vogter imod islam og vestlig dekadence. Vladimir Putins formæling med den russisk-ortodokse kirke.

17. november
LEIF CARLSEN

Da kristendommen kom til Norden

Da kristendommen langsomt kom nordpå, var det kongerne, jarlerne, stormændene, der valgte den nye religion. Valgte troen. De fravalgte over lang tid en konkret naturreligion og tilvalgte en abstrakt teologi. Og hvorfor så det?

Harald Blåtand, Olav Tryggvason og Erik Segersäll var de første døbte konger. Jerusalems og Roms verden vandrede over grænserne og nåede helt til Islands Alting.

24. november
LEIF CARLSEN

Trediveårskrigen

En række krige, som vi samlet kalder Trediveårskrigen 1618-1648, var forårsaget af Reformationen og Grevens Fejde i begyndelsen af 1500-tallet. Det udviklede sig til langvarige sammenstød og regulære krige mellem den gamle kirke (katolikkerne) og den nye kirke og dens forgreninger (protestanterne). Og kongerne og fyrsterne blandede sig i alt. Er der noget her, der kan betale sig? Og så var det jo lejetroppernes århundreder. De kostede mange penge. Og hvor kom de fra?

1. december
LEIF CARLSEN

Pavestaten

Vatikanet er en konstruktion, som både er profan og sakral. Paven er både Staten og Kirken. Den lille stat er et teokrati, et kirkeligt præste-monarki med 825 indbyggere (2019). Jeg vil bl.a. se nærmere på den ulykkelige situation i 1930'erne og 1940'erne, hvor særlig Pave Pius 12 var i en penibel klemme i forbindelse med jødespørgsmålet, nazisterne, fascisterne og bolsjevikkerne. Er jøden den kristnes storebror eller fjende?

MYTER OG MYTENS HISTORIE

Tid: torsdage kl. 16-18. Sted: Bygningen, Ved Anlægget

Pris: 6 eftermiddage kr. 750 inkl. kaffe / 1 foredrag kr. 145

**Myter er fortællinger.
Myter er forklaringer.
Myter er identitet.
Myter er sandhed.
Myter er tro.
– Jamen det er jo bare en myte!**

19. januar
LEIF CARLSEN

Hvad er en myte?

Præsentation af myter – sagn – legender – eventyr – fabler – viser – sagaer – historiske romaner. Præsentation af nogle myteforskere – Georges Dumézil – Mircea Eliade – Peter Berger – C.G. Jung – Vera Henriksen – Vilhelm Grønbech.

26. januar

KNUD ERIK STAUGAARD

Antikke skabelsesmyter

"Uranos var den første til at herske over verden". Sådan begynder en antik græsk skabelsesmyte. Men der er flere. Efter begyndelsen kommer fortsættelsen og vi får paradokset med uddødelige væsener, der avler den ene generation efter den anden. Og der kommer reaktioner på den forklaring om altings begyndelse.

2. februar

LEIF CARLSEN

Det gamle Testamente, myter og eventyr

Myterne over alle myter i den vestlige verden. GTs skabelsesmyter "I begyndelsen skabte Gud himlen og jorden" og "Dengang Gud Herren skabte jord og himmel". Og eventyret over alle eventyr "Den lille Rødhætte og Ulven". Talende slanger, bjørne, ulve, ræve, bukkebruser og adskillige andre.

9. februar

KNUD ERIK STAUGAARD

Mytologiske superhelte, heroer

Herakles (Herkules) og andre superhelte. Fortællinger om idealtyper, der ordner sagerne og rydder op i en kaotisk verden, skaber ordnede forhold og så alligevel er (næsten) lige som os.

16. februar

KNUD ERIK STAUGAARD

Historiske personer bliver myter

Romerne havde deres sagnhelte, der blev myter: Aeneas, Romulus og Remus, Tarquinius, Lucretia, Brutus, Horatius Cocles, Scaevola, Cincinnatus og mange andre. USA har en westernhistorie med helte og skurke, der er blevet myter. Og hvad med forne tiders danske superhelte, dem vi kender fra Saxo?

23. februar

LEIF CARLSEN

Den germanske tradition

Middelalderens og Romantikens og Nutidens genskabelse af fortiden og fortidens helte.

Oehlenschlägers myteopfattelse og Grundtvigs og H.C. Andersens og Inge-manns.

NATURVIDENSKAB

Tid: Tirsdage kl. 19-21. Sted: Cafe Tek, Vejle Teknisk Gymnasium, Jernbanegade 28

Pris: 6 tirsdage 0 kr. Ingen tilmelding

Offentlige foredrag om Naturvidenskab

Med foredragsserien kommer du tæt på de nyeste opdagelser og erkendelser inden for naturvidenskab. Det er forskere som forelæser, niveauet er højt, og du vil blive udfordret, men du kan få udbytte af alle foredrag uanset dine faglige forudsætninger.

Foredragsserien arrangeres af Aarhus Universitet og livestreames. Der er fri entré og i pausen vil du blive budt på en kop kaffe.

Et foredrag varer typisk to timer inkl. en pause midtvejs samt en session til slut, hvor forelæseren svarer på udvalgte spørgsmål indsendt af publikum.

Der er ingen tilmelding.

Læs mere på: <https://ofn.au.dk/>

I samarbejde Vejle Teknisk Gymnasium.

27. september

MINIK ROSING

Professor i geologi

Jordens dannelse og livets opståen

Den jord, vi lever på i dag, er markant anderledes end den, der blev dannet for 4.500 millioner år siden. Gennem tiden har Jorden og livet både spejlet og påvirket hinanden. Nu er vi mennesker i gang med at ændre Jorden i en ny og hidtil uset retning.

4. oktober

KLAUS MØLMER

Professor i kvantefysik

Kvantefysik

Hør om de eksperimenter og teoretiske overvejelser, der førte til Niels Bohrs atom- og kvantefysik, som fysikerne stadig diskuterer, hvordan vi skal forstå – samtidig med, at den anvendes med succes på alt fra stjerners liv til mikrochips i smartphones.

25. oktober
BIRGITTE RAHBEK KORNUM
Lektor i neurofysiologi

Hvordan påvirker vores søvn vores immunsystem

Vores immunforsvar er dybt afhængigt af søvn og bruger den til at restituere. Omvendt påvirker immunforsvaret også søvnen, og visse sygdomme – som narkolepsi – kan ligefrem ødelægge søvnreguleringen. Hvordan forklarer forskerne denne sammenhæng?

15. november
JACOB GIEHM MIKKELSEN
Professor i gentterapi og personlig medicin

Genmanipulation

– muligheder og etiske overvejelser

Det molekylære værktøj CRISPR har vist sig at være nøglen til at redigere livets kode, genomet. En revolution i genetisk forskning med uanede muligheder, hvilket afføder væsentlige etiske diskussioner. Tag med på rejse i den fagre nye genetiske verden.

1. november
BO HOLM JACOBSEN
Lektor i geofysik

Jordskælv og deres effekter

Trods vor magt over naturen udgør jordskælv og tsunamier stadig voldsomme og uforudsigelige trusler mod liv, ejendom og infrastruktur. Men jordskælv holder også Jordens overflade ung, frugtbar og oven vande og afslører detaljer om Jordens dybe indre.

22. november
KASPER GREEN LARSEN og
KAJ GRØNBÆK
Professorer i datalogi

Datalogien i din lomme

Eksempler på den datalogi der ligger til grund for bl.a. kunstig intelligens, web og smartphones. I din smartphone i lommen og din bærbare computer ligger resultaterne af mange års datalogisk forskning. Men hvordan forsker man i datalogi? Hør om teknologiens udvikling og forskningen i bl.a. data, algoritmer og brugergrænseflader der gavner os alle.

ÅRSFEST

Tid: torsdag 12. januar 2023 kl. 17 – ca. 21. Sted: Domus, Ved Sønderåen 1

Pris: kr. 290. Forhåndstilmelding nødvendig!

Hold
9

Torsdag 12. januar 2023 er vi igen værter ved vores traditionsrige årsfest. Og som vanligt er vores gave til jer en uforglemmelig aften. Vi mødes kl. 17.00 og efter velkomsten er programmet:

SIGURD BARRETT

Pianoshow

Pianist, entertainer, komponist, forfatter og historiefortæller. Vi skal opleve Sigurd i et forrygende show, hvor alle musikalske stilarter er med. Klassisk musik bliver til jazz, kendte sangere parodieres, og så digter Sigurd altid en sang på scenen ud fra stikord, han får fra publikum. Sigurds hofnummer er at spille 5 publikumsønsker på én gang.

Middag

2 retters menu inkl. 1 glas vin, øl eller vand og efterfølgende kaffe.

JACOB VESTAGER TYBJERG

Sangens fortælling og fortællingens sang

Fart over feltet. Sang så det basker. Og selvfølgelig Højskolesangbogen.

ÅRSMØDE

Tid: Tirsdag 21. marts 2023 kl. 12.15. Sted: Domus, Ved Sønderåen 1
Tilmelding ikke nødvendig!

Hold
10

Som altid i marts måned afholder vi årsmøde.

Årsmødet skifter mellem mandag, tirsdag og onsdag eftermiddag. På den måde håber vi at tilgodese mange af vore medlemmer. I år er det tirsdag eftermiddag.

Årsmøde med

- Bestyrelsens beretning ved formanden
- Forstanderen fortæller om året i Kunst & KulturHøjskolen
- Fremlæggelse og godkendelse af regnskab
- Godkendelse af budget
- Valg til bestyrelsen
- Debat
- Overraskelser fra året, der gik
- Og meget mere.

En hyggelig eftermiddag, hvor vi serverer et par snitter til et glas vin, øl, vand, snakker om året og ser frem mod den nye sæson.

Dagsorden iflg. vore vedtægter. Se hjemmesiden.

Vi starter kl. 12.00.

Alle deltagere i Kunst & KulturHøjskolen er velkomne til årsmødet.

I samarbejde med Højskolen Mors inviterer vi til en spændende uge på Mors. Velkommen til en festlig og interessant uge med morgensamlinger, foredrag, ekskursioner, god mad og højskolesang.

I løbet af ugen skal vi bl.a.:

- Besøge Nykøbing Mors, høre lokale historier om Morsingboere, se bymuseet, Støberimuseet og besøge det berømte forsamlingshus i Øster Jølby.
- En tur til Hanklit og besøg på Molermuseet
- På korte vandreture – Højskolen Mors ligger meget smukt ved Salgerhøj og tæt ved Skibsted strand
- På sejltur med Næssundfærgen med koncert i Limfjorden ved Sydmors
- På ekskursion – til Jeppe Aakjærs Jenle og Johannes V. Jensen – og Thit Jensen museet
- Møde lokale kunstnere og forfattere
- Blive forkælet med lækker mad fra skolens gode køkken
- Høre gode foredrag, fortællinger og musik

Priser:

Vi bor i mindre hjemligt indrettede huse, hvor der ikke er langt til toilet og bad.

- Dobbeltværelse, kr. 4.600
- Dobbeltværelse m. bad, kr. 5.100
- Enkeltværelse, kr. 5.300
- Enkeltværelse m. bad, kr. 5.900

Mulighed for fælles transport fra Vejle til Mors. Er ikke inkluderet i prisen.

SEKRETARIATET

Jørgen Ejlskov, forstander
Telefon 28 87 74 90
E-mail: je@kunstkulturvejle.dk

Mette Rosenkjær Christensen, ekstern regnskabsfører
Telefon 26 39 27 44
E-mail: mette@kunstkulturvejle.dk

BESTYRELSEN

Svend Strunge, formand
Telefon 21 76 01 05

Jens Thormann, næstfmd.
Telefon 24 49 94 30

Karin Fritsen, sekretær
Telefon 27 85 80 26

Karl Brok
Telefon 22 48 14 10

Inger Bak Larsen
Telefon 25 36 10 80

Annelise Ancker,
Telefon 53 57 64 68

Jan Andersen
Telefon 28 18 74 59

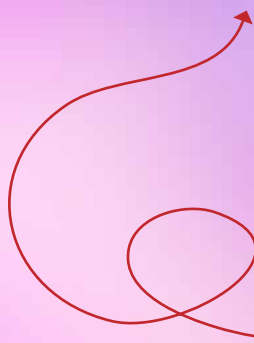
Henning Zacho Larsen, supp.
Telefon 51 22 45 38

Kirsten Storgaard, suppleant
Telefon 40 35 37 19

TILMELDING OG
BETALING PÅ DEN NYE
HJEMMESIDE:

WWW.KUNSTKULTURVEJLE.DK

*Men samme
adresse!*

Kunst&Kultur
HØJSKOLEN VEJLE